

Семинар сабақтары

Семинар № 1. Электронды кітапхана терминологиясы. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Электронды ресурстар арқылы талап-тілектерді орындау, ақпарат іздестіруде консультациялық кеңес беру, электронды пошта және интернет желілері арқылы шалғайдағы тұтынушыларға қашықтықтан қызмет көрсету .

Сұрақтар:

1. Электронды кітапхана» терминінің анықтамасы
2. Электронды кітапхананың мағыналылығын айқындаудағы түрлі көзқарастар

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапханалардың электронды каталогын және электрондық анықтамалық-іздеу аппараты жүйесін дамыту

Әдебиеттер:

1. Койшигулова Г.К. Электронды кітапханалар: оқу құралы.-Шымкент, 2013. – CD. – 1,8 МБ
2. ГОСТ 7.83-2001. Электрондық басылымдар. Негізгі түрлері және шығу мағұматтары; ГИС 7.82-2001. Библиографиялық жазба. Электрондық ресурстардың библиографиялық сипаттамасы. Жалпы талаптар және құрастыру ережесі.

Семинар № 2. Электронды кітапхана: қалыптасу кезеңдері, құру мақсаттары, құрылымы. 2 сағат, 2 апта.

Мақсат: Сипатталған жүйені енгізудің нәтижесі кітап қорының сирек кездесетін экспонаттарына халықтың өз жеке компьютерлерінен, сондай-ақ қоғамдық қол жеткізу нүктелерінен тәулік бойғы қол жетімділігін іске асыру.

Сұрақтар:

1. Электронды кітапхана: қалыптасу кезеңдері, құру мақсаттары, құрылымы
2. Электронды кітапханалардың қалыптасу қайнар көздері.
3. Электронды кітапханаларды құру мақсаттары: дәстүрлі басылымдар өнімінің сақталуын қамтамасыз ету; ақпараттың қандай түрінде немесе тақырыпта болмасын, оны пайдаланушыларға жеткізу жолдарын жеңілдету;
4. Ақпараттық қызмет ету номенклатурасын кеңейту; қандай болмасын қашықтықта орналасқан ақпарат деген сұранысты қанағаттандыру.

Әдістемелік ұсыныстар: Электронды кітапхананың типтік құрылымын (кең көлемдегі - моделі) үш негізгі, маңызды кезеңдерге сүйене отырып анықтау

Әдебиеттер:

1. Антопольский А.Б. Электронные библиотеки: принципы создания: научно-методические пособие / А.Б. Антопольский. - М.: Либерия- Бибинформ, 2007.-288с.
2. Антопольский А.Б. Информационные ресурсы России: Научно- метод. пособие. - М.: Изд-во «Либерия», 2005.-217с.

Семинар № 3. Электрондық ресурстар: анықтау, типология және сипаттама. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Дәстүрлі басылымдар өнімінің сақталуын қамтамасыз етіп; ақпараттың қандай түрінде немесе тақырыпта болмасын, оны пайдаланушыларға жеткізу жолдарын жеңілдетіп, қашықтықта орналасқан ақпарат деген сұранысты қанағаттандыру.

Сұрақтар:

1. Электронды құжат анықтамасы, оған тән қасиеттер
2. «Электронды құжат», «электронды ресурстар» ұғымдары негізге алынатын басты ұғымдар, олардың анықтамалары.
3. Мемлекеттік электронды кітапханалық қор

Әдістемелік ұсыныстар: Мемлекеттік электронды кітапханалық қор Қазақстандық Ұлттық электронды кітапхана каталогының негізгі мақсаты – электронды құжаттар қоры бойынша іздестіру мен навигациялаудың тиімді әрі сенімді механизмін тұтынушыларға беру

Әдебиеттер:

1. Антопольский А.Б. Лингвистическое обеспечение электронных библиотек. - М.: ФГУП Научно-технический центр «Информрегистр», 2003. - 302 с.
2. Алешин Л.И. Телекоммуникационные технологии для библиотек : учебно-методическое пособие / Н. П. Лыскова. - М. : Литера, 2009. - 352 с. - ("Современная библиотека". Вып.56)

Семинар № 4. Электронды ресурстар типологиясы. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Электронды қорды ұйымдастыруда кітапхананың экономикалық және техникалық мүмкіншіліктерін есепке алу.

Сұрақтар:

1. Электронды ресурстар типологиясы.
2. Мағлұматтар қоры
3. Дәстүрлі құжаттардан ерекшеленетін электронды ресурстар түрлері.
4. Қоғамдық мақсат негіздеуші электронды ресурстар түрлері.
5. Онлайндық және онлайндық (тораптық) ресурстар.
6. «Мағлұматтар қоры» анықтамасы, оның құрылымы.

Әдістемелік ұсыныстар: Білім беретін, оқу материалы мен жоғары оқу орындары мамандығына қажетті қосымша әдебиеттерді көрсету арқылы білім процесін қолдауды жүзеге асыру

Әдебиеттер:

1. Койшигулова Г.К. Электронды кітапханалар: Оқу құралы.-Шымкент, 2013. – CD. – 1,8 МБ
2. ГОСТ 7.83-2001. Электрондық басылымдар. Негізгі түрлері және шығу мағұматтары; ГОС 7.82-2001. Библиографиялық жазба. Электрондық ресурстардың библиографиялық сипаттамасы. Жалпы талаптар және құрастыру ережесі.

Семинар № 5. Электронды каталогтар. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: «Толық мәтінді электронды кітапхана ресурстары» модулі Интернет-ресурстарды, Қазақстан мерзімдік басылымдар дерекқорларының толық мәтінін зерттеп, өлкелік мерзімдік басылымдар және сирек кездесетін кітаптар қорының сақталуын қамтамасыз ету.

Сұрақтар:

Электронды каталогтар.

Электронды каталог анықтамасы.

Құрама каталог.

Виртуальды құрама каталог.

Корпоративтік (ұжымдық) каталогтеу.

Метамағлұматтар түсінігі, анықтамасы.

Әдістемелік ұсыныстар: КАБИС, РАБИС, ИРБИС бағдарламаларының салыстырмалы анализін жасау

Әдебиеттер:

1. Койшигулова Г.К. Электронды кітапханалар: оқу құралы.-Шымкент, 2013. – CD. – 1,8 МБ
2. ГОСТ 7.83-2001. Электрондық басылымдар. Негізгі түрлері және шығу мағұматтары; ГОС 7.82-2001. Библиографиялық жазба. Электрондық ресурстардың библиографиялық сипаттамасы. Жалпы талаптар және құрастыру ережесі.
3. Антопольский А.Б. Электронные библиотеки: принципы создания: научно-методические пособие / А.Б. Антопольский.- М.: Либерия- Бибинформ, 2007.-288с.

Семинар № 6. Толықмәтінді электронды журналдар.2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Электрондық кітапхана қорларындағы ақпараттық деректер коллекцияларын толық мәтінді іздестіру үдерісінің ерекшеліктерін ескере отырып дамыту

Сұрақтар:

Толықмәтінді электронды журналдар.

Кітапхана қызметі жүйесінде электронды толықмәтінді журналдардың алар орны. Электронды журналдар жүйесінің дамуы және қазіргі жағдайы

Әдістемелік ұсыныстар: Ақпараттық ресурстар көлемінің шеңберін кеңейту

Әдебиеттер:

1.Воройский Ф.С. Основы проектирования автоматизированных библиотечно-информационных систем. М.: ГПНТБ России, 2012. 389 с.

2.Рахматуллаев М.А. Виртуальные электронные библиотеки для проф. образования // “Society, integration, education” Roceeding of the International Scientific Conference. — Volume II. May 23-24, 2015. – Rezekne, Latvia. — С.500-508.

3.Касымбеков А.С. Корпоративная ИС обеспечения университета научно-образовательными ресурсами // Материалы VII Международной научно-практической конференции «Интернет и общество». — Кутаиси, Грузия. 10-11июля 2015 г. – С. 184-188.

Семинар № 7. Электрондық кітаптар. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Кітапханалар жұмысындағы электронды кітаптардың даму ерекшеліктерінің қызметін айқындау

Сұрақтар:

Электронды кітаптар

Электронды кітаптар анықтамасы, түсінігі.

Электронды анықтамалықтар, энциклопедиялар, сөздіктер және басқалары.

Кітаптың электронды ресурс ретінде қолдану және меншіктік мәселелері

Әдістемелік ұсыныстар: Электронды кітаптардың ерекшеліктерін сараптау

Әдебиеттер:

1. Койшигулова Г.К. Электронды кітапханалар: Оқу құралы.-Шымкент, 2013. – CD. – 1,8 МБ

2. Алешин Л.И. Использование аудиовизуальных средств в библиотеке: учебно-практические пособие/ Л.И. Алешин.- М.: Изд. Либерия, 2004.-208 с.

Семинар № 8. Электронды ресурстар қорын жинақтау, құру және сақтау. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Құжаттарға библиографиялық сипаттама құрудың жалпы әдістемесін халықаралық және отандық стандарты СИБИБД-АКБІС (Ақпараттандыру, кітапхана және баспа ісі стандарттары) жүйесіне сәйкес жіктеу.

Сұрақтар:

1. Электронды ресурстар қорын жинақтау, құру және сақтау технологиясы.

2. қолданылатын ақпарат таратушы құралдар.

3. Электронды ресурстарды архивтендіру, сақтау және олардың сақталуын қамтамасыз ету.

Әдістемелік ұсыныстар: Конференция материалдары басылымдарына жазылатын библиографиялық сипаттама жазудың ерекшеліктерін сараптау

Әдебиеттер:

1. Земсков А.И. Электронная информация и электронные ресурсы: публикации и документы, фонды и библиотеки / А. И. Земсков, Я. Л. Шрайберг. - М. : ФАИР, 2007. - 528 с. : ил. - (Специальный издательский проект для библиотек).

2. Земсков А.И., Шрайберг Я.Л. Электронные библиотеки: Учебник.- М.:ЛИБЕРЕЯ,2003.-352с.

Семинар № 9. Интернет электронды кітапханалардың өмір сүру ортасы ретінде. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Әлемдік аппарат жүйелері мен жиынтығында Интернеттің кітапхананың жұмыс тәжірибесіне белсене ену

Сұрақтар:

Электронды кітапханадағы мағлұматтарды жеткізудегі техникалық құралдар.

Интернет құрылымы.

Интернет ресурстары.

Әдістемелік ұсыныстар: Әлемдік компьютер жүйелерінің ресурстарын пайдалану

Әдебиеттер:

Гончаров М.В., Шрайберг Я.Л. Введение в Интернет. В 9-ти частях [Текст] : М., 1999. -280с.

2. Алдабергенова З. Ақпараттың арзаны – Интернетте [Мәтін] : интернет туралы // Заман заман – Қазақстан. - 1999.-29 қаңтар. – 13б.

3. Досымбаев Б. Интернет көшінен кеш қалмайық [Мәтін] : Ақпараттандыру мәселелеріндегі еліміздің жетістіктері және азаматтардың ақпараттық технологияларды игеруі туралы // Егемен Қазақстан . – 2002.-27 шілде. - Б. 3-6

4. Андреева Н., Рахматулаева М. Библиотечное образование и современные информационные технологии [Текст] : про информационные технологии // Библиография. – И4. - 2000. - С. – 129-131.

5. [http // www.Library.kz](http://www.Library.kz).

6.Андреева Н., Рахматулаева М. Библиотечное образование и современные информационные технологии [Текст] : про информационные технологии // Библиография. – И4. - 2000. - С. – 128-129.

7.Абукаирова Е.Д. Интернет –новый этап развития университетских библиотек.

8. Кәрімғалиева А. Интернет технологиясы [Текст]: оқулық.–Алматы: Алматыкітап, 2007. – Б. 25-29.

9. Абызгелдин А. Ю. Электронная библиотека в вузе [Текст] : про электронной библиотеке // НТБ. - 2003. С. - 52-58.

Семинар № 10. Электронды кітапхана ресурстарын қолданудағы нормативті-технологиялық аспектілер. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Кітапхана қорындағы баспа басылымдарын М.Дьюидің «Ондық жүйесімен» жіктеу

Сұрақтар:

1. Электронды кітапхана ресурстарын қолданудағы нормативті-технологиялық аспектілер
2. Электронды құжаттармен жұмыс жасау барысында қолданылатын халықаралық және мемлекетаралық (ТМД шеңберінде) стандарттар.
3. Электронды кітапханалардың тиімділігін бағалау әдістемесі.
4. Электронды ресурстарды ұзақ уақыт мерзімінде және бүтіндей етіп сақтау мәселелері

Әдістемелік ұсыныстар: Электронды кітапхана ресурстарын қолданудағы нормативті-технологиялық аспектілерін сараптау

Әдебиеттер:

1. Бакленд М. Модернизация библиотечного дела : Пер.с англ / Бакленд М. - М. : ОГИ, 2000. - 272 с.
2. Дрешер Ю.Н. Информационное обеспечение ученых и специалистов : учебно-методическое пособие / Ю. Н. Дрешер. - СПб. : Профессия, 2008. - 464 с.
3. Земсков А.И. Электронная информация и электронные ресурсы: публикации и документы, фонды и библиотеки / А. И. Земсков, Я. Л. Шрайберг. - М. : ФАИР, 2007. - 528 с. : ил. - (Специальный издательский проект для библиотек).

Семинар № 11. Электронды ресурстарды қолданудағы құқықтық және әдептілік аспектілер. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Электронды ақпарат ресурстарының локальды (CD-ROM, DVD-ROM) немесе компьютерлік жүйелердегі (мәліметтер базасы, web-сайт, телеконференция материалдары) ақпараттарына назар аудару

Сұрақтар:

Адамның жеке өзіндік өмір сүру құқығы және ақпараттың ашық болу талабы.

Ақпаратты пайдалану тәртібін бұзушылық.

Электронды ресурстарға қарасты авторлар құқығы

Әдістемелік ұсыныстар: Электронды ресурстардың ерекшеліктерін талдау

Әдебиеттер:

1. Земсков А.И., Шрайберг Я.Л. Электронные библиотеки: Учебник. - М.: ЛИБЕРЕЯ, 2003. - 352с.
2. Сборник основных российских стандартов по библиотечно-информационной деятельности / Сост. Т.В. Захарчук, О.М. Зусьмин. - СПб. : Профессия, 2006. - 547 с. - (Сер. "Библиотека")

Семинар № 12. Ақпараттық қауіпсіздік. Қауіп көздері және қорғану әдістері. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Ақпаратты, деректер қоймасын және программаларды қауіпсіз сақтауды ұйымдастыру, сонымен бірге программаларды рұқсатсыз көшіруден және компьютер ресурстарын рұқсатсыз қолданудан қорғау

Сұрақтар:

Вирустар және солар тәрізді бағдарламалар

Киберсоғыс. Вирустарға қарсы бағдарламалар.

Электронды ресурстарды қорғаудағы негізгі әдістер мен амалдар.

Әдістемелік ұсыныстар: Компьютер жүйелерінде ақпараттарды қорғаудың негізгі принциптерін үйрену

Әдебиеттер:

1. Библиотеки.Население.Местная власть.Информационное сотрудничество продолжается[Текст] : сборник документов и материалов. - М.: ЛИБЕРЕЯ, 2003.- 192с.
2. Коуров Л.В. Информационные технологии / Коуров Л.В. - Мн. : Амалфея, 2000. - 192 с.
3. Электронное обучение. Рекомендации руководителям библиотечных и информационных служб : сборник статей / под ред. М. Меллинг ; пер. с англ. Н.А. Багровой, К.Э. Корбут; науч. ред. пер. Я.Л. Шрайберг. - 2-е изд., стер. - М. : Омега-Л, 2010. - 214 с. : табл., ил.

Семинар № 13. Қазіргі ақпараттық-коммуникациялық технологиялар пайдаланудағы әлеуметтік аспектілер. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Қазіргі кезде кітапхана жұмысының басты бағыты- озық технологиялармен жандандыру, жаңа ақпараттық ресурстармен қамтамасыз ету. Ақпараттық электрондық ресурстарды басқару және оларды кітапханаларда қолдану

Сұрақтар:

1. Ақпаратқа деген құқық – адамның негізгі құқықтарының бірі, оны қолдану мүмкіндіктері мен аясы.
2. Кітапханалар және ақпаратқа деген құқық.
3. Ақпаратты теңдік пен еркіндік негізінде пайдалануды қамтамасыз ету - кітапханалардың басты қоғамдық міндеті

Әдістемелік ұсыныстар: Кітапханаларды пайдаланушыларының шет елдегі ғылыми басылымдарға шығып жатқан ақпараттарды алу

Әдебиеттер:

1. Койшигулова Г.К. Электронды кітапханалар: Оқу құралы.-Шымкент, 2013. – CD. – 1,8 МБ
2. Земсков А.И. Электронная информация и электронные ресурсы: публикации и документы, фонды и библиотеки / А. И. Земсков, Я. Л. Шрайберг. - М. : ФАИР, 2007. - 528 с. : ил. - (Специальный издательский проект для библиотек).
3. Земсков А.И., Шрайберг Я.Л. Электронные библиотеки: Учебник.- М.: ЛИБЕРЕЯ, 2003.-352с.

Семинар № 14. Қазақстандық Ұлттық электронды кітапхана құру жобасы, оны жүзеге асыру бағыт-бағдары. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Құжаттарға библиографиялық сипаттама құрудың жалпы әдістемесін халықаралық және отандық стандарты СИБИД-АКБІС (Ақпараттандыру, кітапхана және баспа ісі стандарттары) жүйесіне сәйкес жіктеу.

Сұрақтар:

«Мемлекеттік электронды кітапханалық қор - Қазақстандық Ұлттық электронды кітапхана» (МЭКҚ-ҮЭК) жобасының мақсаты, міндеті, жүзеге асыру принциптері.

ҚР Ұлттық кітапхананың электронды кітапхана қалыптастыру бойынша жобалары мен бағдарламалары.

Әдістемелік ұсыныстар: Мерзімді баспа басылымдарына (Журнал) библиографиялық сипаттама жазудың ерекшеліктерін сараптау

Әдебиеттер:

Бердіғалиева Р. А. Библиотечное поле Казахстана: события и факты: гылыми басылым / Р. А. Бердіғалиева; ҚР Ұлттық академиялық кітапханасы. - Астана: Фолиант, 2008. - 336 б.

Бердіғалиева Р.А. Библиотеки Казахстана на пути в мировое информационное общество // Вестник БАЕ. – 2001.-№ 2.-С.14-16.

Балабекова Г.К. О работе Службы электронной доставки документов НБ РК // Нас подружил ИНТЕРНЕТ=INTERNET made us Friends: Сб. док. И материалов III Междунар. конф., г. Алматы, 30 янв. 2002 г. / Нац б-ка Респ. Казахстан; Совет по междунар. исслед. и обменам; Сост.: Н.А. Муқанова, С.Ж. Уйсынбаева. – Алматы, 2002.-С.52-55.

Семинар № 15. Электронды кітапханаларды білім беру мақсатында пайдалану. 2 сағат, 1 апта.

Мақсат: Кітапханалардың бүгінгі бейнесі «ақпараттандыру», «технологиялар», «Ресурстар», «Кітапханадағы инновация» секілді терминдермен толықтырылып, электрондық ақпараттық технологиямен, инновациялармен, жаңа ақпараттармен оқырмандарға тез және сапалы қызмет көрсетудің амалдары қарастыру

Сұрақтар:

1. Бірыңғай білімдік ақпараттық ортаны дамыту – басты жоба.
2. Қашықтықтан оқыту жүйесін қалыптастыру.
3. Білім беру процесін ұйымдастыру мен модернизациялауда, инновациялық технологияларды енгізуде электронды кітапханалардың берер көмегі

Әдістемелік ұсыныстар: Бірыңғай білімдік ақпараттық ортаны дамыту–басты жоба

Әдебиеттер:

1. Койшигулова Г.К. Электронды кітапханалар: Оқу құралы.-Шымкент, 2013. – СД. – 1,8 МБ
2. Земсков А.И. Электронная информация и электронные ресурсы: публикации и документы, фонды и библиотеки / А. И. Земсков, Я. Л. Шрайберг. - М. : ФАИР, 2007. - 528 с. : ил. - (Специальный издательский проект для библиотек).
3. Земсков А.И., Шрайберг Я.Л. Электронные библиотеки: Учебник.- М.:ЛИБЕРЕЯ,2003.-352с.